

Ilmapuntari 2026: Suhtautuminen keinoihin asuinkunnan talouden ja palveluiden turvaamiseksi

Asuinkunnan säästöihin suhtaudutaan varauksellisesti. Toimintoja pitäisi tehostaa.

Kunnallisalan kehittämissäätiön kyselytutkimuksessa selvitettiin Suomen aikuisväestön suhtautumista oman asuinkunnan mahdollisiin keinoihin talouden pohjan vahvistamiseksi. Vastaaajilta tiedusteltiin, miten he suhtautuvat palveluja, taloutta ja hallintoa koskeviin erilaisiin toimenpide-ehdotuksiin. Ehdotukset eivät kattaneet kaikkia mahdollisia toimenpiteitä, vaan tarkasteluun poimittiin keskeisiä julkisessa keskustelussa esitettyjä toimintamalleja. Edellisen kerran vastaava tutkimus toteutettiin kesäkuussa 2024.

Valtaosa vastaajista suhtautuu sopeasti asuinkunnan eri toimintojen tehostamiseen ja yhteistyön lisäämiseen naapurikuntien kanssa. Sen sijaan kivuliaampiin säästötoimiin asuinkunnan talouden pohjan vahvistamiseksi suhtaudutaan varsin nuivasti.

Suuri enemmistö kannattaa asuinkunnan tilojen käytön tehostamista siten, että kunnan toimintoja ja palveluita keskitetään samoihin rakennuksiin (80 %). Lähes neljä viidestä ilmoittaa myös, että kunnan pitäisi tehostaa palveluita ja hallintoa tekemällä yhteistyötä naapurikuntien kanssa (78 %). Enemmistön mielestä asuinkunnan tulee myös lisätä yhteisiä hankintoja naapurikuntien kanssa (laitteet, it-järjestelmät jne.) (73 %). Lisäksi valtaosa ajattelee, että kunnan tulisi myydä kiinteistöjä tai vuokrata tiloja edulliseen hintaan yrityksille ja yhdistyksille (60 %), jos tällä tavoin kyetään vahvistamaan kuntataloutta.

Enemmistö 18 vuotta täyttäneistä suomalaisista suhtautuu kuitenkin nuivasti moniin käytännön säästötoimiin asuinkunnan talouden vakauttamiseksi. Selvä enemmistö (67 %) vastustaa sitä, että kotikunta liitettäisiin yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi. Vain reilu viidesosa (22 %) suhtautuu kuntaliitokseen myönteisesti. Suhtautuminen kuntaliitokseen on silti muuttunut aavistuksen verran myönteisempään suuntaan kahden vuoden takaisesta. Merkillepantavaa tuloksissa on se, että enemmistö kaikkien puolueiden kannattajista tyrmää ehdotuksen asuinkunnan liittämistä yhteen naapurikuntien kanssa.

Selvä enemmistö suhtautuu penseästi myös ajatukseen kuntapalvelujen karsimisesta (63 %). Vain vajaa kolmannes (30 %) olisi valmis leikkaamaan kunnallisia palveluja kunnan taloudellisen tilan kohentamiseksi. Hieman vähemmän kielteisesti kansalaiset suhtautuvat palvelumaksujen korottamiseen asuinkunnan taloudellisen rasituksen keventämiseksi. Joka toinen vastustaa (53 %) ja kaksi viidestä kannattaa (39 %). Näkemykset palvelumaksujen korotuksista ovat muuttuneet aavistuksen verran kielteisemmäksi vuodesta 2024.

Kuntapalvelujen karsinta saa keskimäärää enemmän kannatusta kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajien keskuudessa. Kuntapalvelujen leikkaaminen olisi myrkyä etenkin SDP:n, vasemmistoliiton ja vihreiden tukijoiden mielestä. Keskustan kannattajista reilu kolmannes hyväksyy palvelujen karsimisen ja yli puolet tyrmää tämän säästökeinoon.

Joka toinen (49 %) vastustaa ajatusta kunnallisveron korottamisesta palvelujen turvaamiseksi. Kaksi viidestä (41 %) olisi kuitenkin valmis nostamaan kuntaveroa. Etenkin kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajat vierastavat kuntaveron kiristämistä. SDP:n, vihreiden ja vasemmistoliiton tukijoista puolestaan enemmistö olisi valmis hyväksymään kunnallisveron korotuksen palvelujen turvaamiseksi. Kunnallisveron korottamisvaateen kannatus on jonkin verran lisääntynyt vuoden 2024 kesästä ja vastustus vähentynyt.

Kaksi kolmesta vastustaa ehdotusta asuinkunnan lainanoton lisäämisestä palvelujen ja työpaikkojen turvaamiseksi (65 %). Syömälainan kannattajia löytyy vain kuudesosan verran (17 %). Velkaantumisen vastustajien osuus on aavistuksen vähentynyt kesästä 2024, mutta on vieläkin oleellisesti korkeammalla tasolla verrattuna vuoteen 2020. Tällä haavaa kaikkien puolueiden kannattajien enemmistö suhtautuu haluttomasti asuinkunnan lainanoton lisäämiseen pois lukien vasemmistoliiton tukijat.

Enemmistö kannattaa ehdotusta kotikunnan rakennus- yms. investointien karsimisesta ja lykkäämisestä säästöjen aikaansaamiseksi (53 %). Tätä ehdotusta vastustaa reilu kolmannes (35 %). Investointien supistamiseen saa jonkin verran aiempaa enemmän kannatusta. Puolueiden kannattajien väliset erot ovat aika

pieniä. Investointien karsimiseen kohdentuu kuitenkin keskimäärää enemmän kannatusta vihreiden kannattajien keskuudessa.

Tutkimuksen toteutus

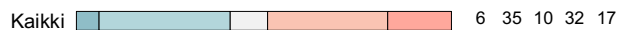
KAKS – Kunnallisanalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.6.–4.6.2026. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.027. Vastajaat edustavat maamme täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kuvio 1.

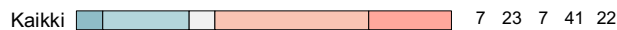
SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJUA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%)

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
---------------------	--------------------------	---------------	------------------------	-------------------

"Asuinkuntani kunnallisveroa on korotettava palvelujen turvaamiseksi" (v1)

"Kunnallisia palveluja on karsittava nykyisestä kunnan taloudellisen tilan parantamiseksi" (v2)

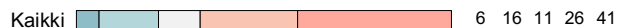
"Palvelumaksuja on korotettava kunnan taloudellisen rasiuksen keventämiseksi" (v3)

"Asuinkuntani rakennus- yms. investointeja on karsittava ja lykättävä säästöjen aikaansaamiseksi" (v4)

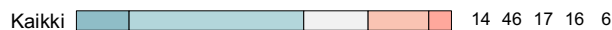
"Asuinkuntani on liitettävä yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi" (v5)

"Asuinkuntani lainanottoa on lisättävä palvelujen ja kunnan työpaikkojen turvaamiseksi" (v6)

"Asuinkuntani pitää myydä kiinteistöjä tai vuokrata tiloja edulliseen hintaan yrityksille ja yhdistyksille" (v7)

"Asuinkuntani pitää tehostaa tilojen käyttöä yhdistämällä kunnan eri toimintoja samoihin rakennuksiin" (v8)

"Asuinkuntani pitää tehostaa palveluja ja hallintoa tekemällä yhteistyötä naapurikuntien kanssa" (v9)

"Asuinkuntani pitää lisätä yhteisiä hankintoja (esim. laitteet, IT-järjestelmät jne.) naapurikuntien kanssa" (v10)

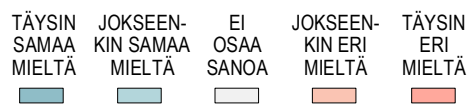

0 25 50 75 100

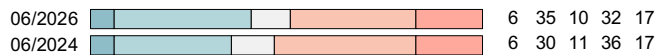
Kunnallisanalan kehittämissäätiö 2026

Kuvio 1t2.

SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN KESÄLLÄ 2024 JA KESÄLLÄ 2026 (yhteiset väittämät (%)).

"Asuinkuntani kunnallisveroa on korotettava palvelujen turvaamiseksi" (v1)

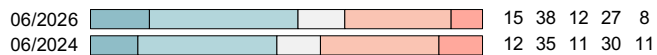
"Kunnallisia palveluja on karsittava nykyisestä kunnan taloudellisen tilan parantamiseksi" (v2)

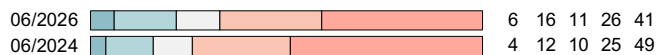
"Palvelumaksuja on korotettava kunnan taloudellisen rasituksen keventämiseksi" (v3)

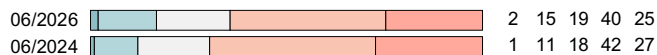
"Asuinkuntani rakennus- yms. investointeja on karsittava ja lykättävä säästöjen aikaansaamiseksi" (v4)

"Asuinkuntani on liitettävä yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi" (v5)

"Asuinkuntani lainanottoa on lisättävä palvelujen ja kunnan työpaikkojen turvaamiseksi" (v6)

0 25 50 75 100

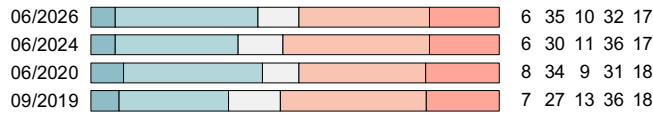
Kunnallisalan kehittämistähti 2026

Kuvio 1t4.

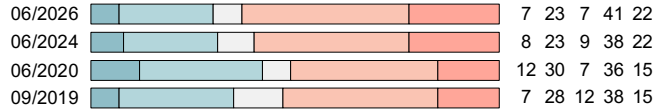
SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJJA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN SYKSYLLÄ 2019, KESÄLLÄ 2020, KESÄLLÄ 2024 JA KESÄLLÄ 2026 (yhteiset väittämät, %).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
				

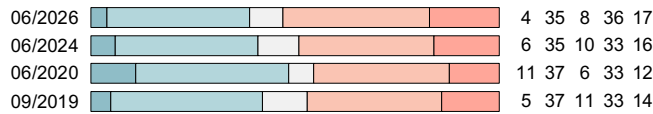
"Asuinkuntani kunnallisveroa on korotettava palvelujen turvaamiseksi" (v1)

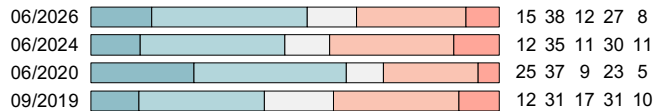
"Kunnallisia palveluja on karsittava nykyisestä asuinkunnan taloudellisen tilan parantamiseksi" (v2)

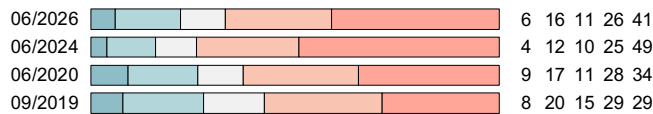
"Palvelumaksuja on korotettava asuinkunnan taloudellisen rasituksen keventämiseksi" (v3)

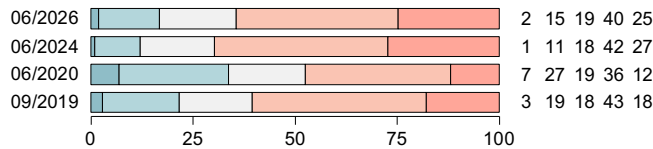
"Asuinkuntani rakennus- yms. investointeja on karsittava ja lykättävä säästöjen aikaansaamiseksi" (v4)

"Asuinkuntani on liitettävä yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi" (v5)

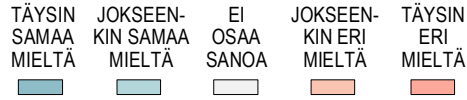
"Asuinkuntani lainanottoa on lisättävä palvelujen ja kunnan työpaikkojen turvaamiseksi" (v6)

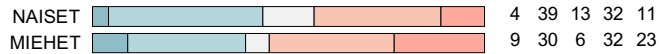
0 25 50 75 100
Kunnallisalan kehittämissäätiö 2026

Kuvio 1s.

SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: NAISET vs. MIEHET (%).

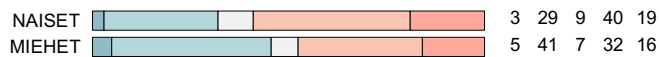
"Asuinkuntani kunnallisveroa on korotettava palvelujen turvaamiseksi" (v1)

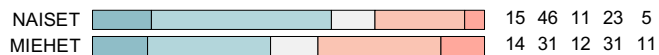
"Kunnallisia palveluja on karsittava nykyisestä kunnan taloudellisen tilan parantamiseksi" (v2)

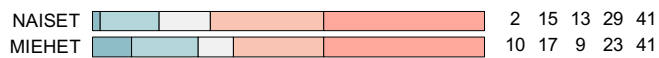
"Palvelumaksuja on korotettava kunnan taloudellisen rasituksen keventämiseksi" (v3)

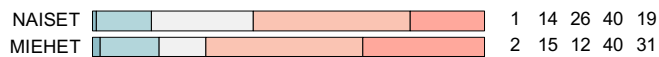
"Asuinkuntani rakennus- yms. investointeja on karsittava ja lykättävä säästöjen aikaansaamiseksi" (v4)

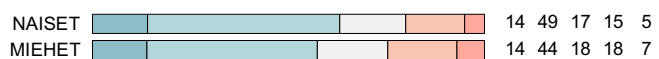
"Asuinkuntani on liitettävä yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi" (v5)

"Asuinkuntani lainanottoa on lisättävä palvelujen ja kunnan työpaikkojen turvaamiseksi" (v6)

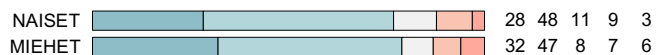
"Asuinkuntani pitää myydä kiinteistöjä tai vuokrata tiloja edulliseen hintaan yrityksille ja yhdistyksille" (v7)

"Asuinkuntani pitää tehostaa tilojen käyttöä yhdistämällä kunnan eri toimintoja samoihin rakennuksiin" (v8)

"Asuinkuntani pitää tehostaa palveluja ja hallintoa tekemällä yhteistyötä naapurikuntien kanssa" (v9)

"Asuinkuntani pitää lisätä yhteisiä hankintoja (esim. laitteet, IT-järjestelmät jne.) naapurikuntien kanssa" (v10)

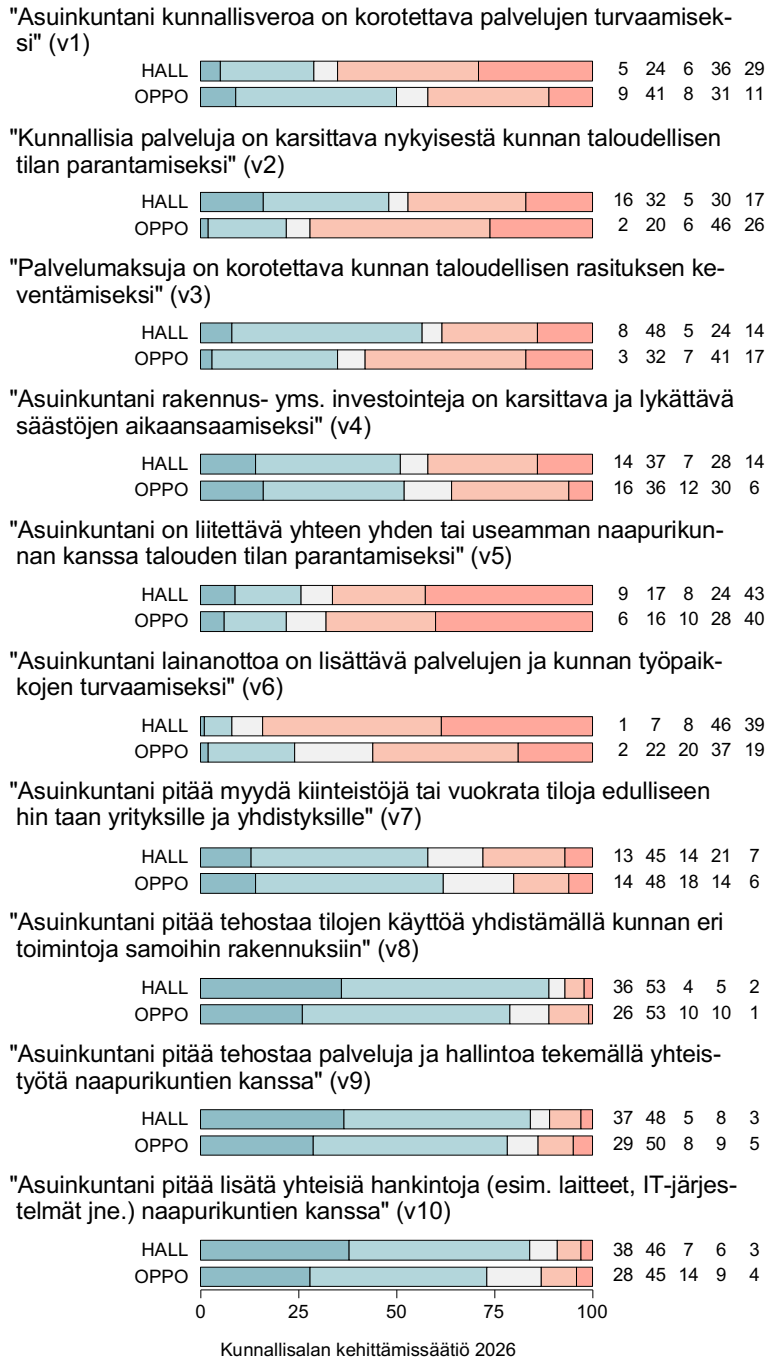
0 25 50 75 100

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2026

Kuvio 1h.

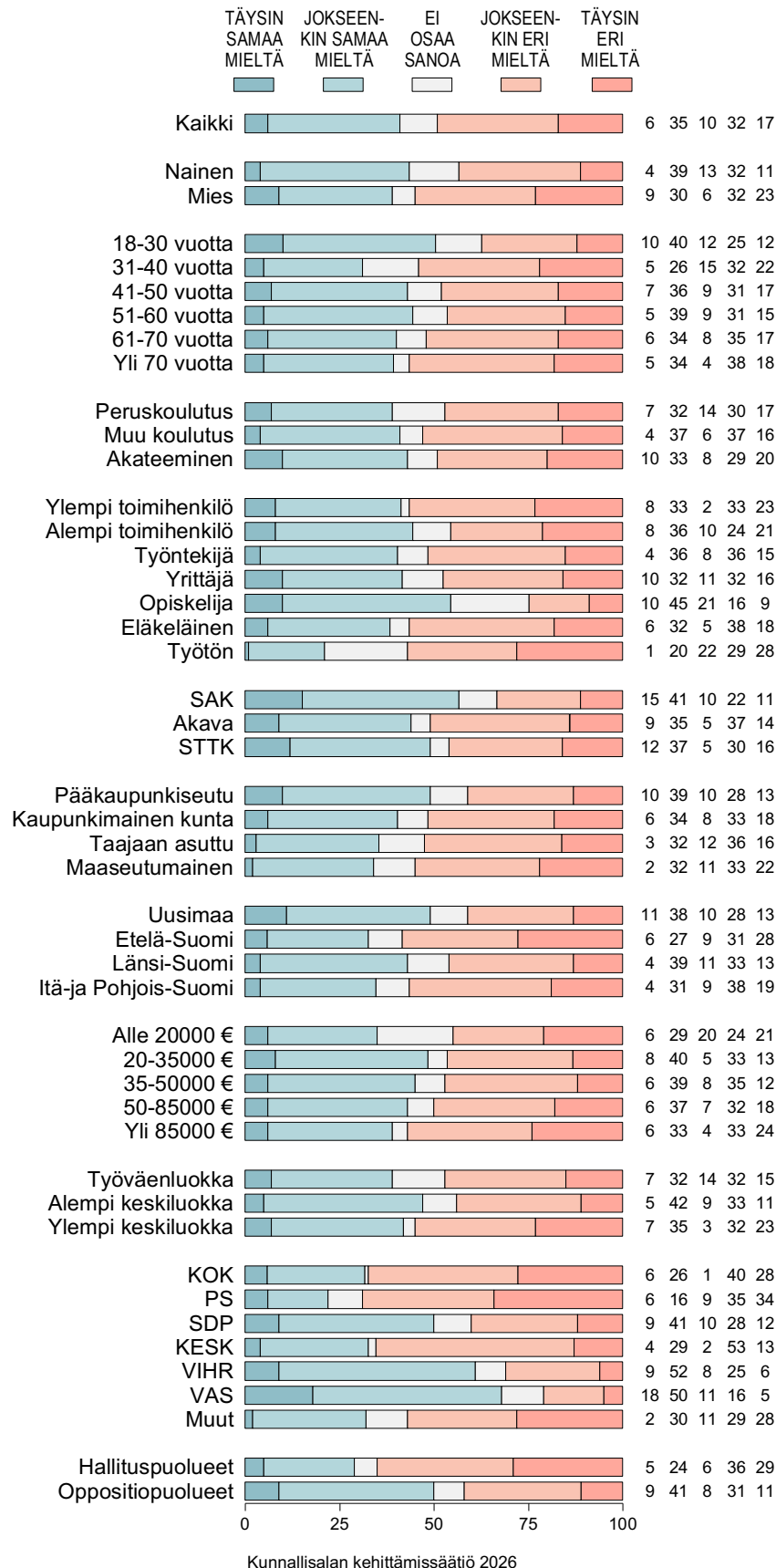
SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJJA, TALOUTTA JA HALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ   JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ   EI OSAA SANOA   JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ   TÄYSIN ERI MIELTÄ

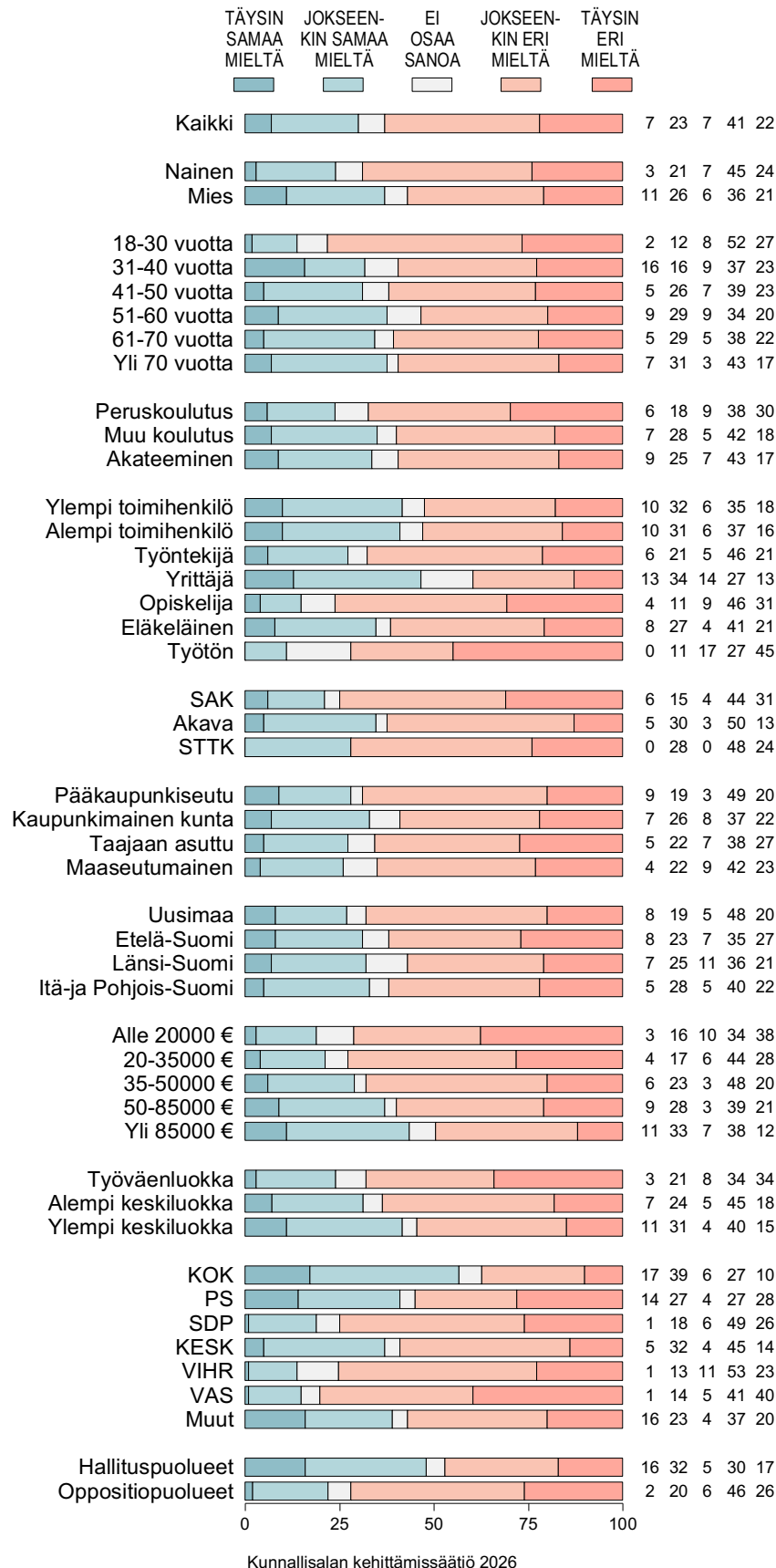
Kuvio 1-1.

"Asuinkuntani kunnallisveroa on korotettava palvelujen turvaamiseksi" (%).

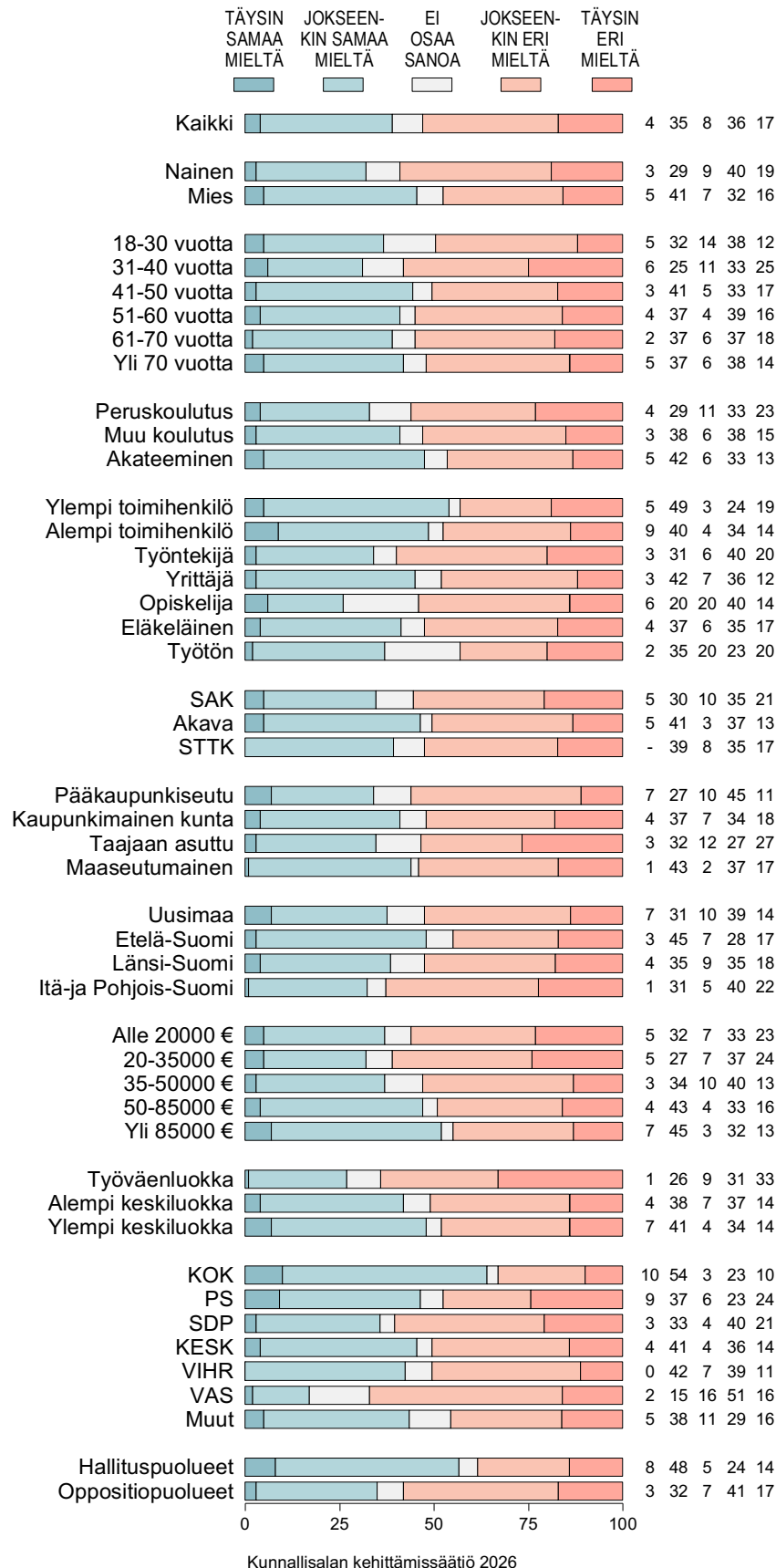
Kuvio 1-2.

"Kunnallisia palveluja on karsittava nykyisestä asuinkuntani taloudellisen tilan parantamiseksi" (%).

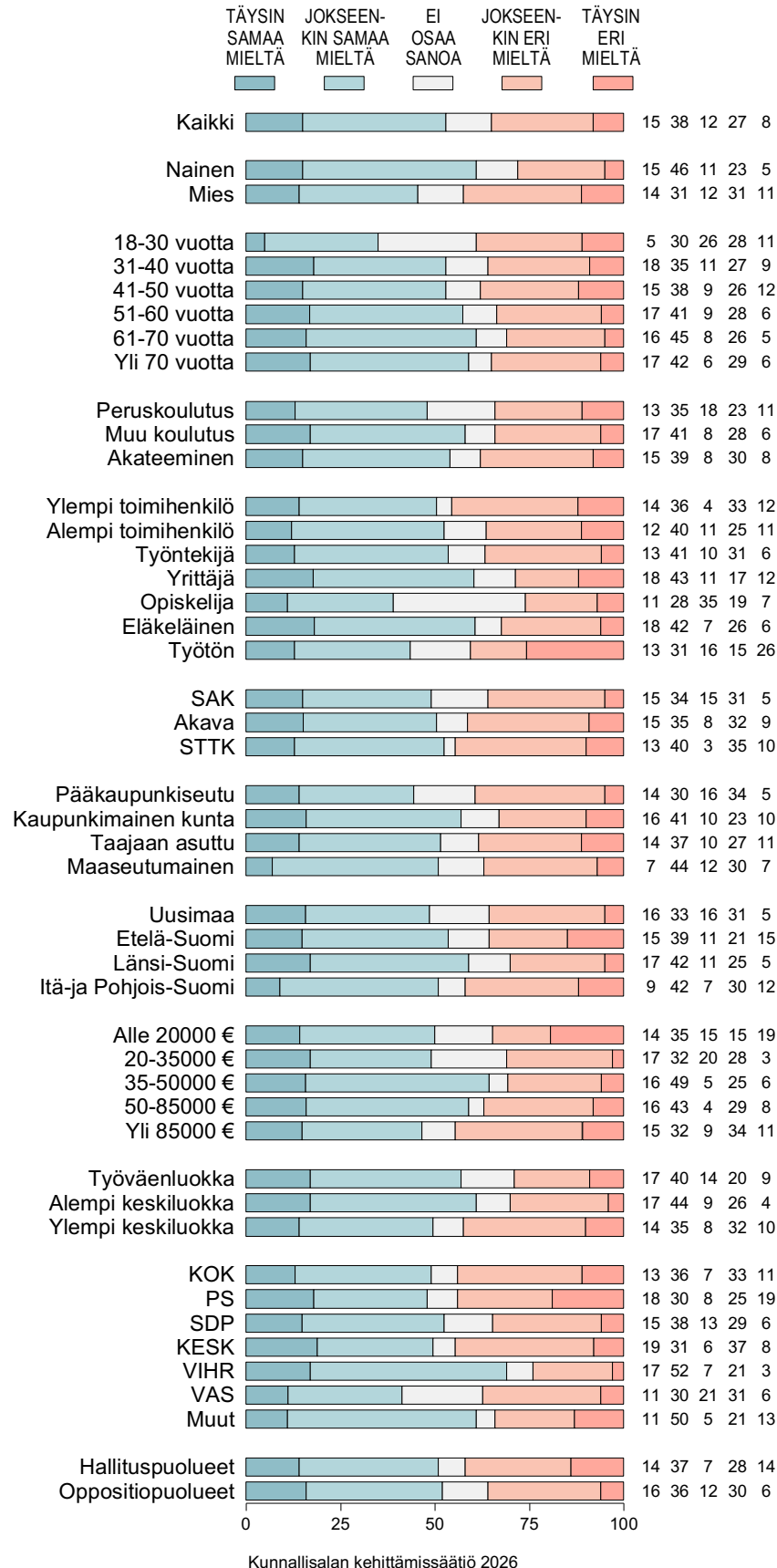
Kuvio 1-3.

"Palvelumaksuja on korotettava asuinkuntani taloudellisen rasituksen keventämiseksi" (%).

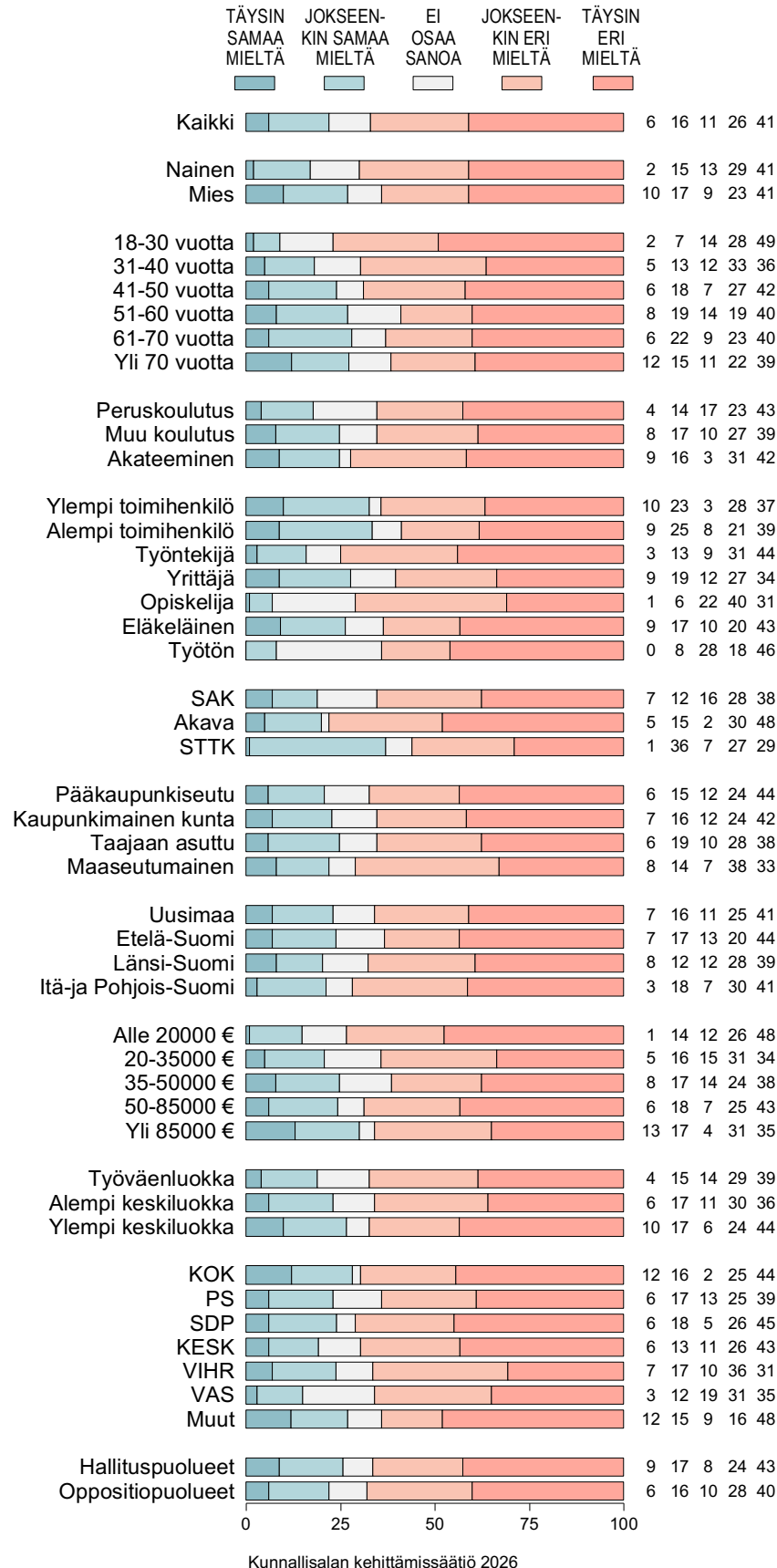
Kuvio 1-4.

"Asuinkuntani rakennus- yms. investointeja on karsittava ja lykättävä säästöjen aikaansaamiseksi" (%).

Kuvio 1-5.

"Asuinkuntani on liitettävä yhteen yhden tai useamman naapurikunnan kanssa talouden tilan parantamiseksi" (%).

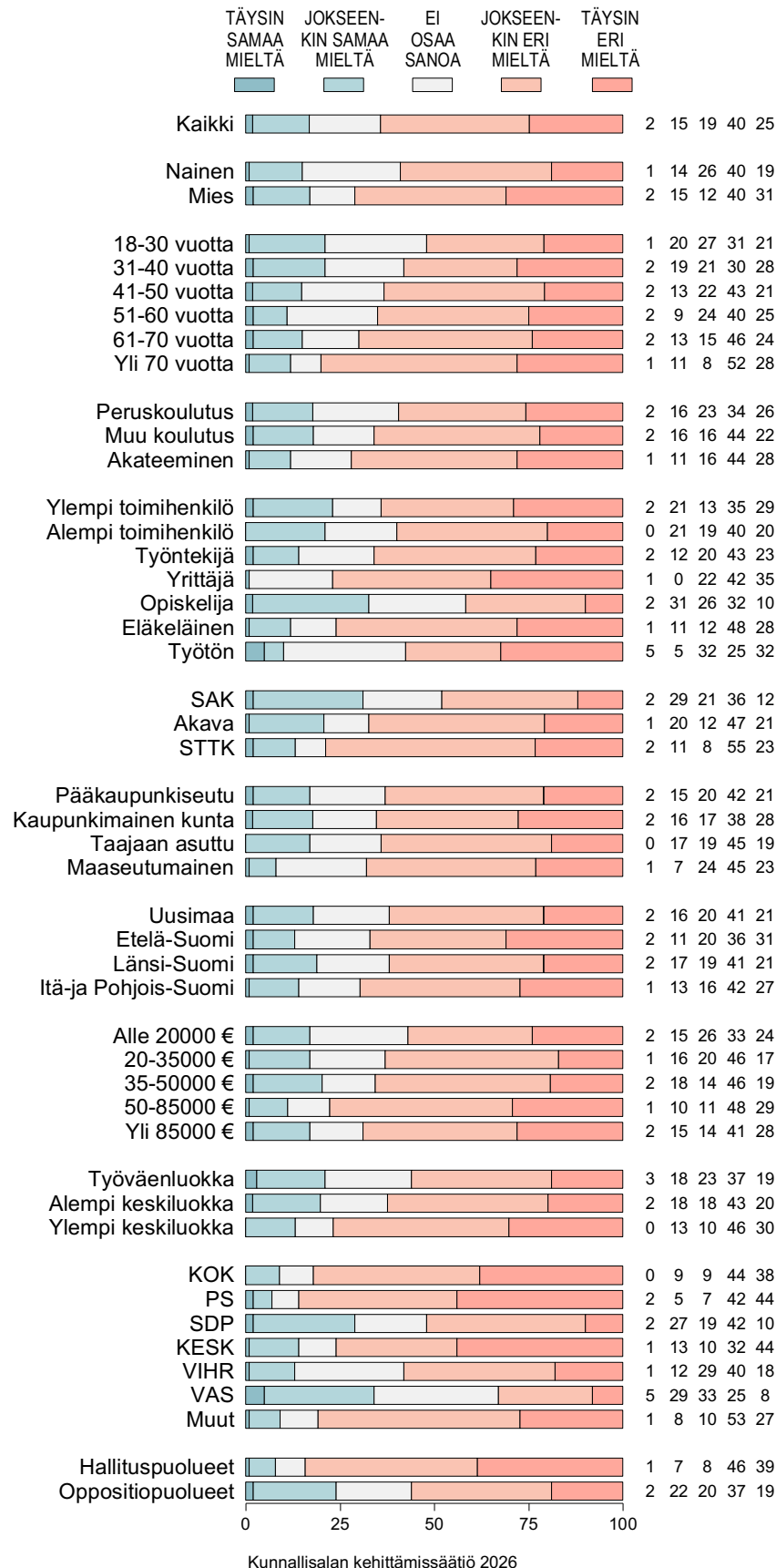

0 25 50 75 100

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2026

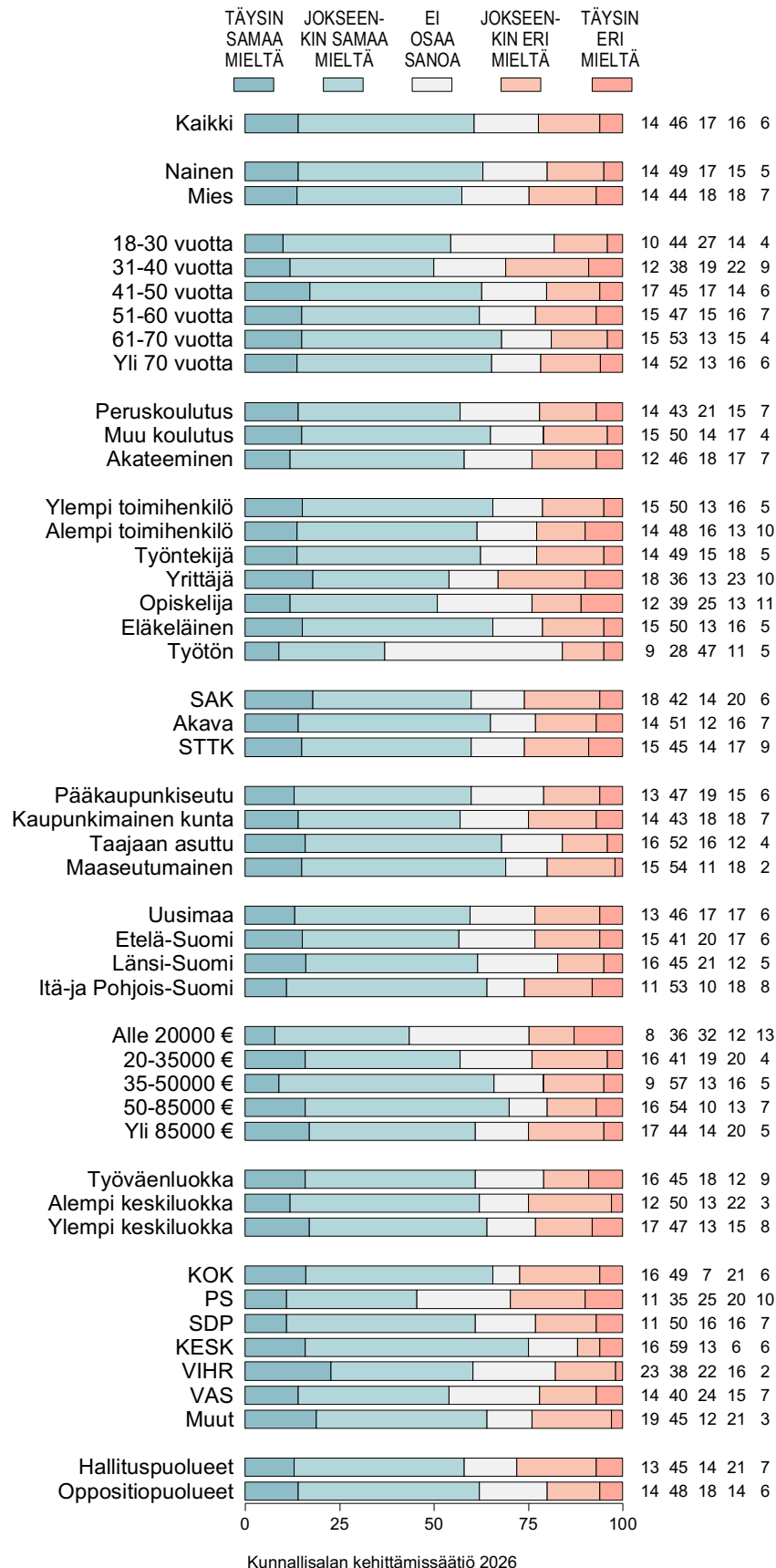
Kuvio 1-6.

"Asuinkuntani lainanottoa on lisättävä palvelujen ja kunnan työpaikkojen turvaamiseksi" (%).

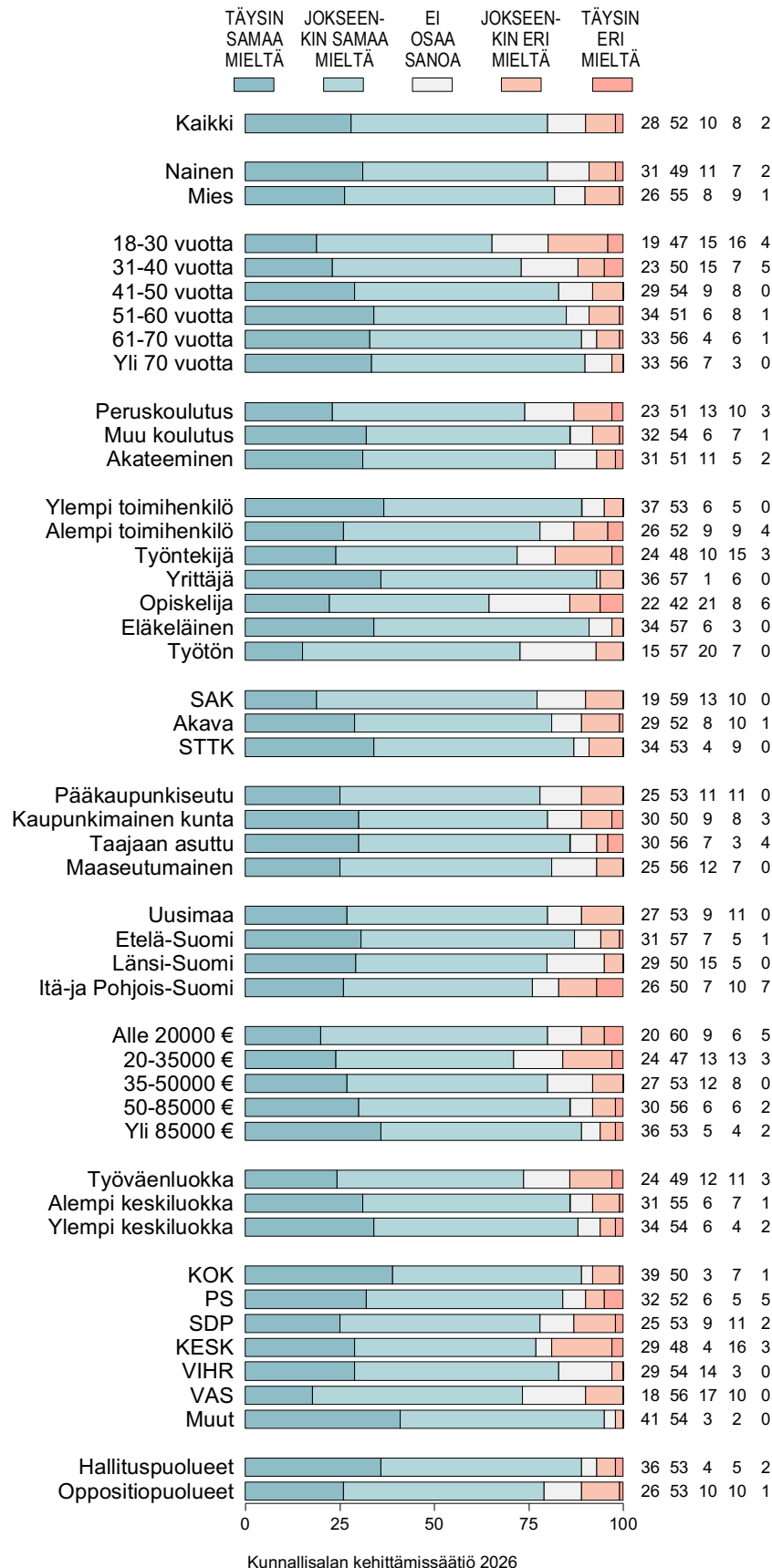
Kuvio 1-7.

"Asuinkuntani pitää myydä kiinteistöjä tai vuokrata tiloja edulliseen hintaan yrityksille ja yhdistyksille" (%).

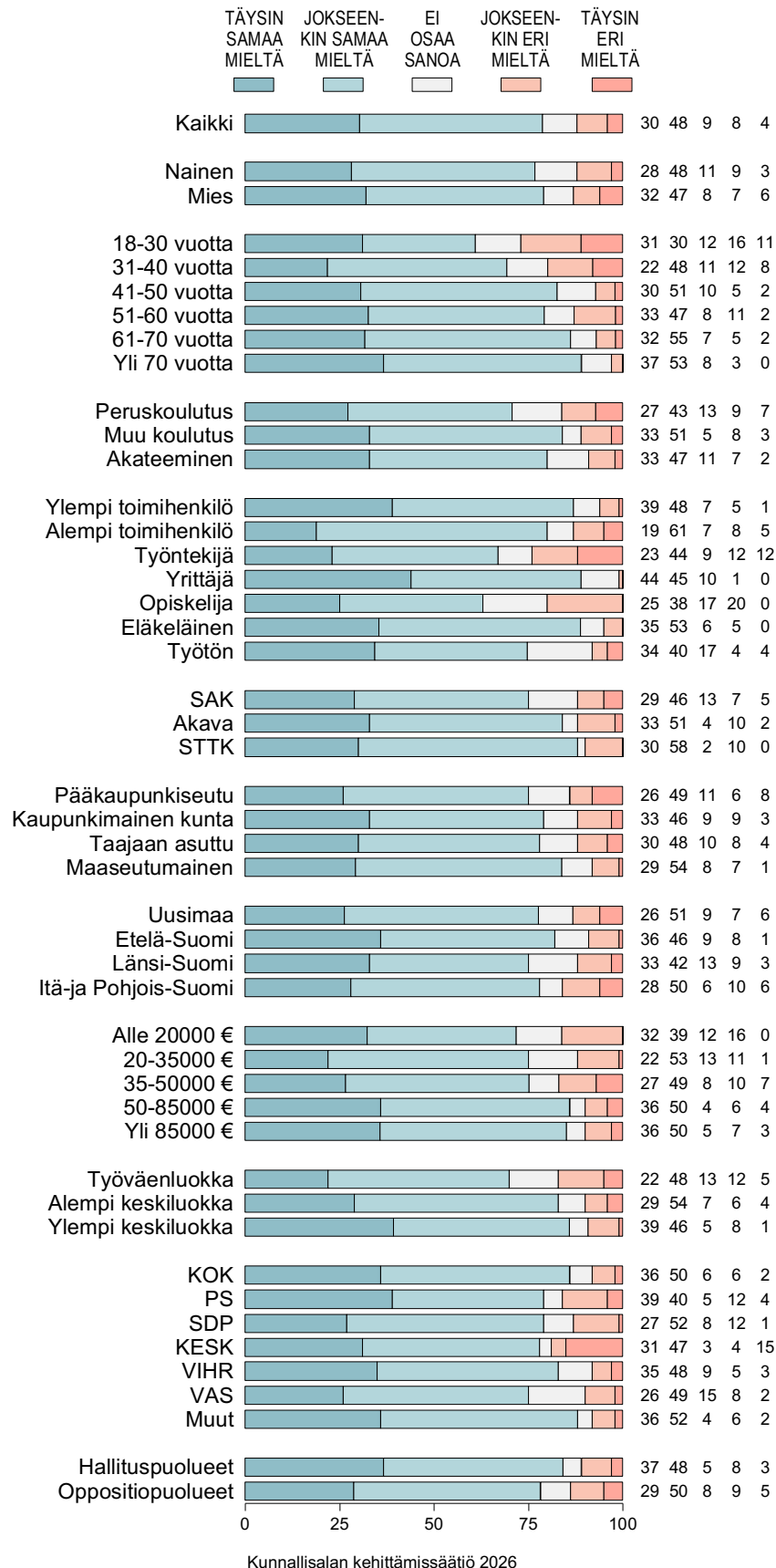
Kuvio 1-8.

"Asuinkuntani pitää tehostaa tilojen käyttöä yhdistämällä kunnan eri toimintoja samoihin rakennuksiin" (%).

Kuvio 1-9.

"Asuinkuntani pitää tehostaa palveluja ja hallintoa tekemällä yhteistyötä naapurikuntien kanssa" (%).

Kuvio 1-10.

"Asuinkuntani pitää lisätä yhteisiä hankintoja (esim. laitteet, IT-järjestelmät jne.) naapurikuntien kanssa" (%).

